

промисловості необхідною умовою є наявність інвестицій.

Ключові слова: переробна галузь, харчова промисловість, трансформаційні процеси, інноваційний розвиток.

Анотація

В статті освітлені теоретичні підходи до визначення поняття інноваційного розвитку як процесу створення та впровадження інноваційних трансформацій, направлених на підвищення якості та конкурентоспособності продукції. Виявлені особливості інноваційного розвитку в переробляючих галузях харчової промисловості. Крім того, розглянуті основні фактори, що впливають на інноваційне розвиток переробляючих галузей харчової промисловості. Обґрунтовано вплив інноваційного розвитку на активізацію трансформаційних процесів у переробляючих галузях харчової промисловості. Доведено, що для підвищення інтенсивності інноваційного розвитку переробляючої галузі харчової промисловості необхідною умовою є наявність інвестицій.

Ключевые слова: перерабатывающая отрасль, пищевая промышленность, трансформационные процессы, инновационное развитие.

Annotation

The article deals with theoretical approaches to the definition of innovation as a process of creating and implementing innovative reforms aimed at improving the quality and competitiveness of products. Peculiarities of innovation in food processing industries. Considers the main factors that influence the development of innovative food processing industries. Proved the impact of innovation on the activation of transformation processes in food processing industries. Proved, that for Improving Intensity Innovatively development in food processing industries industry food industry necessary availability of investment.

Key words: manufacturing industry, food processing, transformation processes, innovative development.

УДК 338.242

**Іляш Н.І.,
аспірант,
Національний інститут стратегічних досліджень**

СУТІСНО-ТИПОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

Постановка проблеми. Проблемам економічної безпеки держави присвячено сьогодні велику кількість наукових досліджень, результатом чого стала широка гама визначень суті цього поняття, структурних складових безпеки та методичних підходів до її оцінювання. Не вдаючись до вирішення завдання обґрунтування найбільш досконалого визначення суті поняття економічної безпеки держави, зазначимо, що метою державної політики в цій сфері є збереження перебування головних параметрів та критеріїв економічної безпеки у прийнятних межах, оскільки в іншому випадку система національного господарства починає втрачати здатність до динамічного саморозвитку, конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринках, втрачає потенціал та ресурси під впливом системних дестабілізуючих чинників монополізації, корупції, неефективного використання ресурсів та їх вичерпання. Натомість основою зміцнення конкурентних позицій та економічної безпеки держави є потужний реальний сектор економіки, здатний забезпечувати зайнятість, належний рівень якості життя та захистити національну економіку від більшості зовнішніх і внутрішніх ризиків і загроз.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми гарантування економічної безпеки держави розглядалися у працях таких багатьох відомих зарубіжних вчених, як Р. Барро, А. Гаррод, Е. Домар, М. Кондратьєв, Н. Менк'ю, Ф. Найт, Т. Оліве, Р. Солоу, М. Туган-Барановський, Й. Шумпетер та ін.

Дослідження питань економічної безпеки реального сектору економіки висвітлюються в роботах таких відомих вітчизняних вчених, як: А. Буряк, О. Бутова, Г. Вечканов, С. Любимцева, І. Семененко, А. Семенов, Н. Юрків та ін.

Протягом останніх років вченими зроблено перші спроби вивчити причинно-наслідкові зв'язки

між фінансами та інноваціями, досліджено структурні властивості та особливості інноваційного розвитку, обґрунтовано стратегію ендогенного науково-технічного прогресу через динаміку технологічних змін, однак і сьогодні низка важливих проблем щодо активізації інвестиційно-інноваційної діяльності та побудови системи її фінансово-інвестиційного забезпечення потребують не лише детального аналізу та виявлення недоліків, а й фундаментальних досліджень у цій сфері, без яких буде важко забезпечити ефективність і високі темпи розвитку національної економіки.

Постановка завдання. Мета статті полягає у розширенні змісту поняття інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання базових видів економічної діяльності та визначенні сутності інвестиційно-інноваційного забезпечення економічної безпеки реального сектору економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Реальний сектор економіки представлений сукупністю економічних агентів – суб'єктів господарювання, що функціонують у базових видах економічної діяльності, де створюється продукція (послуги) із значною доданою вартістю, що є важливою і пріоритетною для регіональних економік та національного господарства загалом. Відтак, ці суб'єкти господарювання потребують належних умов для господарювання і розвитку, ефективного функціонування, створення конкурентоспроможних товарів і послуг, тобто економічної безпеки. Щодо характеристики економічної безпеки реального сектору економіки, фактично маємо на увазі окремий сегмент економічної безпеки держави, безпеку певного сектору національного господарства (без фінансового сектору).

Зауважимо, що економічна безпека реального сектору економіки як інституціонально-економічної сукупності підприємств потребує відповідного інституціонального, економічного, організаційного, ресурсного, соціально-психологічного, професійного та іншого забезпечення. Всі його складові важливі.

На ключовій ролі інноваційного чинника наголошує й Г. Вечканов, який зазначає, що серед факторів, які впливають на обсяг, структуру економічного потенціалу та його динаміку (ключові, на думку науковця, параметри економічної безпеки держави), основними є обсяг і доступність ресурсів, рівень розвитку науково-технічного прогресу та накопичений країною потенціал у сфері фундаментальних і прикладних досліджень, професійно-кваліфікаційний рівень працівників [1, с. 11].

Відтак, є підстави висвітлити важливість та місце інвестицій та інновацій в процесі зміцнення економічної безпеки реального сектору економіки (рис. 1.) Відомо, що результатом ефективної інноваційної діяльності стає зміцнення конкурентоспроможності продукції (послуг) суб'єктів господарювання або істотне підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності, адже напрямками інноваційної діяльності виступають створення об'єктів інтелектуальної власності, науково-технічної продукції, розробка та випуск принципово нових видів техніки і технологій, технічне переозброєння, реконструкція, розширення, будівництво нових підприємств тощо.

Рис. 1. Місце інвестицій та інновацій в процесі зміцнення економічної безпеки реального сектору економіки

Джерело : власна розробка автора

Скерування інноваційної діяльності у різні сфери життєдіяльності суб'єктів реального сектору економіки дозволяє забезпечити прогресивні зміни не лише у виробництві та збуті інноваційної продукції, але й у сфері технічних (застосування нових технологій та засобів виробництва), організаційних (нові методи і форми організації всіх видів діяльності підприємства і інших ланок суспільного виробництва), економічних (нові методи господарського управління через реалізацію

функцій прогнозування і планування, оцінювання результатів діяльності), соціальних (нові форми активізації людського чинника) та юридичних (сучасні удосконалені підходи до інституціонально-правового та інституціонально-організаційного забезпечення фінансово-господарської діяльності економічних агентів) нововведень.

Усі ці чинники мають позитивним наслідком зміцнення конкурентоспроможності продукції та безпосередньо підприємств реального сектору економіки, підвищення ефективності їх господарювання, готовності реагувати на зовнішні і внутрішні виклики, ризики та загрози і, відповідно, посилення економічної безпеки. Більше того, саме в забезпеченні економічної безпеки суттєве значення має інноваційна активність як цілеспрямована діяльність з створення, впровадження у виробництво та просування на ринок продуктових, технологічних, організаційно-управлінських та інших нововведень.

Як зазначає В. Богомолів у праці «Экономическая безопасность», роль виробничих інновацій полягає в тому, що вони підвищують продуктивність праці і за рахунок виробництва більш якісної продукції дозволяють суб'єктам господарювання перемагати у конкурентній боротьбі; при цьому суб'єктам господарювання потрібно знайти вихід з т. зв. інноваційної пастки, коли об'єктивно необхідні кошти на інноваційну модернізацію, але їх немає, оскільки обсяги реалізації стандартної (неінноваційної) продукції малі [2, с. 87].

Відтак, економічна безпека реального сектору національного господарства в значній мірі залежить від інноваційної політики держави та суб'єктів реального сектору, спрямованої на реалізацію державних інтересів, промислово-виробничого капіталу і наукового співтовариства у сфері інноваційної діяльності. Об'єктами інноваційної діяльності є сектор науково-дослідних та дослідно-конструкторських розробок, інноваційна діяльність та науково-технічні нововведення суб'єктів реального сектору національного господарства.

Втім, відомо, що інновації є довгостроковим та витратомістким процесом, реалізація якого передбачає залучення ризикового інвестиційного капіталу з тривалим терміном окупності інвестицій. Відтак, далеко не всі суб'єкти господарювання спроможні віднайти, виділити та залучити необхідні для реалізації інноваційних проектів кошти. У цьому аспекті різко зростає роль та значення інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності суб'єктів реального сектору.

Попри те, Г. Вечканов визначає такі функціональні підсистеми інноваційної інфраструктури, як: 1) фінансова (утворена бюджетними, венчурними, страховими, інвестиційними та іншими фінансовими фондами), 2) виробничо-технологічна або матеріальна (технопарки, інвестиційно-технологічні центри, бізнес-інкубатори, центри трансферу технологій), 3) інформаційна (бази даних і знань, центри доступу, аналітичні, статистичні, інформаційні центри), 4) кадрова (навчальні установи з підготовки і перепідготовки кадрів у сфері наукового та інноваційного менеджменту, технологічного аудиту, маркетингу), 5) експертно-консалтингова (організації у сфері інтелектуальної власності, стандартизації, сертифікації, інформаційно-консалтингові структури у сфері фінансів, інвестицій, маркетингу, управління тощо) [1, с. 103-104].

Не применшуючи важливості кожної з цих складових, зауважимо, що в умовах посттрансформаційних економік об'єктивно найскладнішим аспектом інноваційної діяльності виступає її фінансування (через обмеженість ресурсів, складність доступу та високу вартість використання фінансово-кредитних коштів), а точніше – інвестиційне забезпечення, що дозволяє фінансувати складні довгострокові інноваційні проекти великих підприємств – суб'єктів реального сектору національного господарства, включно з розвитком інноваційної інфраструктури – будівництвом інноваційних територій, парків, центрів тощо.

О. Другов, досліджуючи інноваційну складову інтелектуалізації економіки, зазначає, що інвестиційне забезпечення стосується вкладення матеріальних і нематеріальних цінностей у процес накопичення знань та вмінь їх застосовувати. Це сприяє економічному зростанню, раціональним структурним змінам, збільшенню частки нематеріального виробництва, інтелектуальної праці, інформаційних і високих технологій, підвищенню продуктивності праці. Своєю чергою, науковець розглядає механізм інвестиційного забезпечення як створення необхідних умов для інновацій через систему елементів, організаційних та економічних форм і важелів розподілу та перерозподілу інвестиційних ресурсів у процесі їх створення, обробки, накопичення, передачі та комерціалізації [3, с. 262].

Головними перешкодами належної інноваційної діяльності у вітчизняному виробництві, на думку А. Черепа та А. Ясира, є відсутність повноцінної пропозиції інноваційних продуктів, інноваційної інфраструктури, достатніх фінансових ресурсів; при цьому найбільш раціональний спосіб виходу з цієї ситуації науковці вбачають у посиленні інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств, спрямованої на здійснення капітальних вкладень з метою зміни основних виробничих фондів і технологій для випуску продукції з покращеними властивостями [4, с. 3].

Завдання інвестиційної діяльності в системі розвитку інновацій доволі влучно визначає В. Федоренко – як (1) формування потрібних обсягів та структури інвестиційних ресурсів з урахуванням потреб фінансування інновацій на довготермінову перспективу, (2) зниження рівня інвестиційно-інноваційних ризиків та підвищення дохідності інвестиційно-інноваційних проектів,

(3) досягнення належних темпів економічного розвитку підприємства, (4) забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності інвестиційно-інноваційної діяльності; (5) забезпечення максимізації чистого прибутку, (6) прискорення реалізації інноваційних програм, (7) забезпечення оптимальної ліквідності інвестицій в інновації та можливостей швидкого реінвестування капіталу [5, с. 203-204].

Домінуючу важливість інвестиційної складової доводить й А. Кузнецова у праці «Інвестиційно-інноваційна діяльність та система її фінансового забезпечення», обґрунтовуючи, що пріоритетним в межах державної політики активізації інноваційної діяльності виступає формування системи фінансового забезпечення цього процесу, спрямованої на максимально широке залучення (з різних джерел) фінансово-кредитних та інвестиційних ресурсів і ефективне їх використання [6, с. 3]. Причому методологічно цікавим є визначення науковцем інновації основою інвестиційно-інноваційної діяльності та трактування інвестиційно-інноваційної діяльності як складної динамічної системи, що ґрунтується на комплексі фінансово-економічних важелів і стимулів, поєднуючи технологічні процеси та форми організації виробництва на основі найновіших досягнень науки і техніки із формами їх багатостороннього фінансування. Основним завданням інвестиційно-інноваційної діяльності є пошук та ефективне використання фінансових ресурсів для доведення наукових, технічних ідей і розробок до конкретної продукції та технології, що мають попит на ринку [6, с. 3].

Відомо, що в центрі інвестиційно-інноваційної діяльності в реальному секторі економіки знаходяться саме інновації. Збільшення обсягів та підвищення ефективності інноваційної діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання є одним з головних чинників зміцнення конкурентоспроможності, а через неї – економічної безпеки цього сектору національного господарства та його суб'єктів. Своєю чергою інвестиції виступають засобом стимулювання та безпосереднього фінансування інноваційної діяльності.

Як доводить І. Семененко, виживання підприємств в умовах нестабільності зовнішнього середовища та їх функціонування залежить від упровадження інновацій в процес діяльності, оскільки результати інноваційної діяльності визначають економічну стійкість суб'єктів господарювання [7, с. 1].

Відповідно, інноваційна діяльність в реальному секторі економіки має бути різносторонньою, забезпечувати покращення функціональних характеристик економічної безпеки його суб'єктів, а через це й структурних елементів економічної безпеки держави (рис. 2).

Не як систему, а як процес трактує інвестиційно-інноваційне забезпечення функціонування підприємств О. Бутова, додаючи, що він стосується впровадження у виробництво інновацій через систему інструментів інноваційної інфраструктури, який фінансується за рахунок залучення інвестиційних ресурсів, причому основним критерієм оптимальності цього процесу є максимально можливий результат виробництва при найменших витратах [8, с. 4].

Як процес трактує інвестиційно-інноваційну діяльність й А. Буряк: «... це процес нарощування маси капіталу та розвитку кількісних і якісних параметрів виробництва у відтворювальному циклі ... його рольова функція зводиться до капіталоутворення і якісного розвитку економічної системи» [9, с. 4]. Втім, подане визначення надто загальне та не вказує на цільові орієнтири інвестування, зокрема – домінуючу роль інновацій.

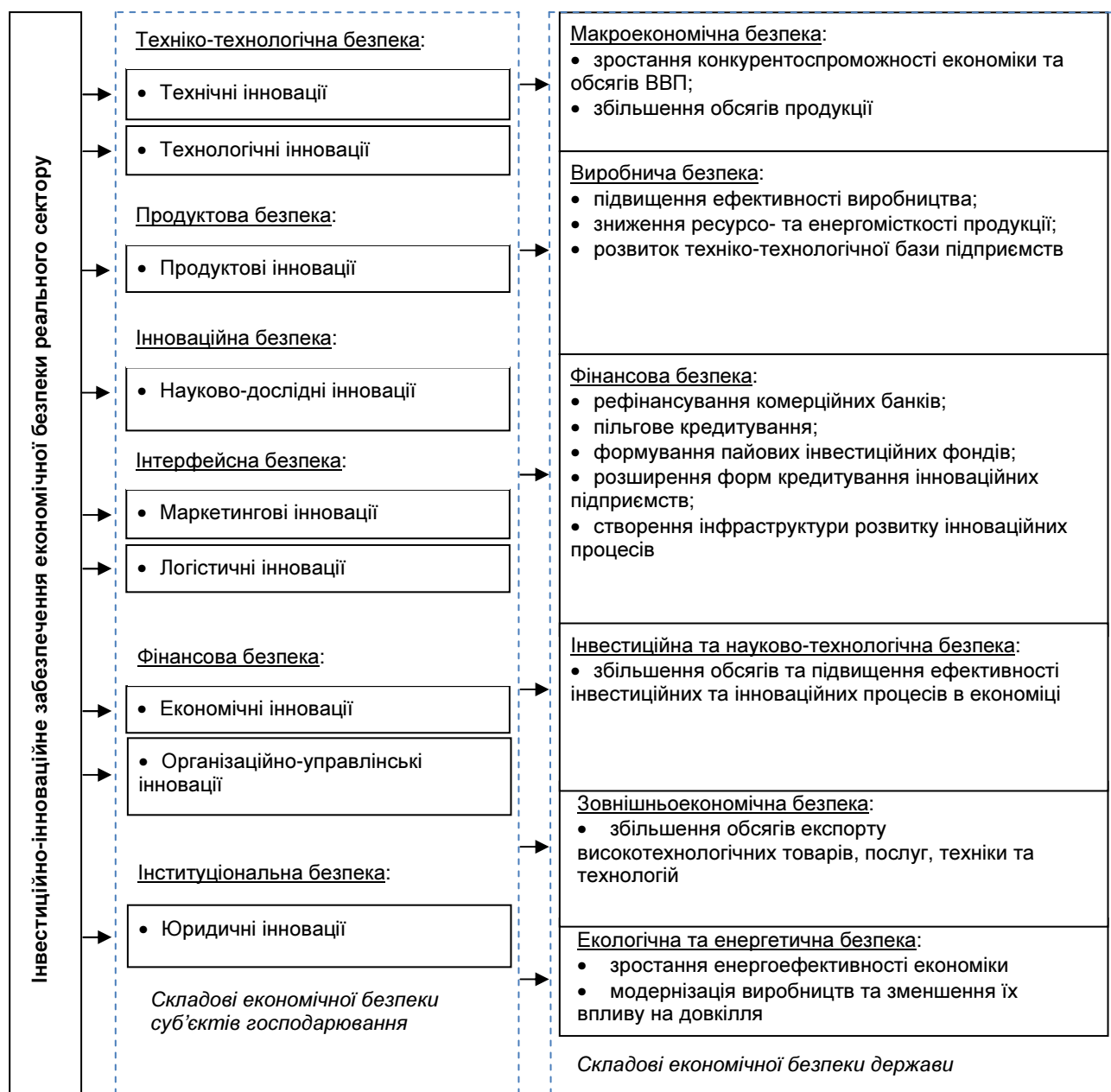
Про важливість наукової та інноваційної діяльності за для збільшення можливостей забезпечення екосистейту згадував ще один з перших вітчизняних дослідників проблем економічної безпеки – Г. Пастернак-Таранушенко [10, с. 99-100]. Сприяння науково-технічному прогресу має бути однією з основних витратних статей державного бюджету, переконаний російський дослідник проблем економічної безпеки держави В. Сенчагов. На думку науковця, це забезпечує економічне зростання на принципово новій технічній основі. Натомість, основним економічним фактором, що перешкоджає інноваційній активності промислових підприємств на посттрансформаційному етапі розвитку економіки, є недостатність власних грошових засобів [11, с. 146, 165-166].

У цій же праці [11, с. 179-184] доводиться, що індикатори інноваційної безпеки економіки доцільно системно пов'язувати з ефективністю інноваційної діяльності. Відтак, такими є зростання ВВП внаслідок інновацій, збільшення обсягів наукомісткої продукції, підвищення ефективності виробництва внаслідок інновацій (приріст продуктивності праці, фондівіддачі, матеріалівіддачі), обмеження зростання ресурсо- та енергомісткості виробництва, покращення екологічної безпеки.

Д. Буркальцева, обґрунтовуючи інституціональний механізм впливу держави на зміцнення економічної безпеки, серед найбільш дієвих та важливих інституційних інструментів і важелів управління, визначає інвестиційні та інноваційні. Вони є складовими механізму гарантування економічної безпеки – системи організаційно-економічних і правових заходів для запобігання економічним загрозам та підвищення таким чином рівня економічної безпеки держави [12, с. 68-71]. Відтак, науковець визнає важливість цих елементів забезпечення економічної безпеки соціально-економічних систем з-поміж адміністративних, економічних, інформаційних, громадських та податково-бюджетних, але, на жаль, не згадує потреби в об'єктивно доцільному поєднанні інновацій з інвестиціями.

Про розвиток інноваційної інфраструктури та модернізацію системи реалізації інтелектуального потенціалу реального сектору економіки як перспективного шляху зміцнення його економічної безпеки пише Н. Юрків у праці «Економічна безпека реального сектора економіки України: стратегічні пріоритети і теоретико-методологічні засади забезпечення». Науковець зазначає, що недостатня

інноваційна діяльність є головною причиною низької конкурентоспроможності вітчизняних товарів (послуг). Її активізація потребує покращення фінансово-інвестиційної забезпеченості підприємств, розвитку організаційно-комунікаційної інфраструктури інноваційної діяльності, зростання стимулів до реалізації науково-дослідних проектів та впровадження їх результатів у виробництво [13, с. 305].

Рис. 2. Роль інвестиційно-інноваційного забезпечення та узгодження економічної безпеки суб'єктів реального сектору економіки та економічної безпеки держави

Джерело : власна розробка автора

Відтак, на основі ідентифікації напрямів інноваційної діяльності та її завдань, а також структуризації складових безпеки можна стверджувати про комплексність і важливість проблеми формування інвестиційно-інноваційного забезпечення економічної безпеки реального сектору економіки.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, інвестиційно-інноваційне забезпечення економічної безпеки реального сектору економіки є системою інституціональних, організаційно-економічних, професійних та інших механізмів і засобів інвестування та фінансування процесів розвитку інноваційної інфраструктури, створення, розробки, технічного обґрунтування, впровадження у виробництво, просування інновацій та інноваційної продукції з метою посилення функціонально-структурних характеристик економічної безпеки суб'єктів реального сектору економіки. Основним завданням інвестиційно-інноваційного забезпечення економічної безпеки реального сектору є пошук, залучення та ефективне використання фінансово-інвестиційних ресурсів для проведення його

суб'єктами науково-дослідних та проектно-конструкторських робіт з метою активізації широкої інноваційної діяльності в межах забезпечення ефективного господарювання та зміцнення макроекономічної, виробничої, фінансової, інвестиційної, науково-технологічної, зовнішньоекономічної, енергетичної, екологічної складових економічної безпеки держави.

Через вплив на більшість функціональних складових економічної безпеки суб'єктів господарювання забезпечення інвестиційно-інноваційної активності підприємств реального сектору економіки має позитивним наслідком зміцнення складових економічної безпеки держави, передусім макроекономічної, виробничої, фінансової, інвестиційної, науково-технологічної, зовнішньоекономічної, енергетичної, екологічної.

Відтак, роль інвестиційно-інноваційного забезпечення в системі економічної безпеки реального сектору національного господарства є доволі визначальною. Втім, задля її реалізації необхідна ефективна та виважена державна політика. Саме тому теоретико-методичні підходи до управління нею є об'єктом подальших досліджень.

Бібліографічний список

1. Вечканов Г. С. Экономическая безопасность : [уч. для ВУЗов] / Г. С. Вечканов. – СПб. : Питер, 2007. – 384 с.
2. Богомолов В. А. Экономическая безопасность : [уч. пособие для ВУЗов] / В. А. Богомолов. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2006. – 303 с.
3. Другов О. О. Інвестиційне забезпечення інтелектуалізації економіки України : [монографія] / О. О. Другов. – К. : УБС НБУ, 2010. – 284 с.
4. Череп А. В. Інвестиційно-інноваційна діяльність як фактор ефективного розвитку підприємства / А. В. Череп, А. М. Ясир // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 1. – С. 159-161. (Економічні науки).
5. Федоренко В. Г. Інвестиційний менеджмент : [методичний посібник] / В. Г. Федоренко. – К. : МАУП, 2006. – 355 с.
6. Кузнєцова А. Я. Інвестиційно-інноваційна діяльність та система її фінансового забезпечення : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д.е.н. : спец. 08.04.01 / А. Я. Кузнєцова. – К. : Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України», 2005. – 37 с.
7. Семененко І. М. Вплив результатів інноваційної діяльності на економічну стійкість підприємства : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к.е.н. : спец. 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (підприємства машинобудівної та металургійної галузей) / І. М. Семененко. – Луганськ : Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, 2009. – 20 с.
8. Бутова О. В. Інвестиційно-інноваційне забезпечення ефективного функціонування аграрних підприємств : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к.е.н. : спец. 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (економіка сільського господарства і АПК) / О. В. Бутова. – Луганськ : Луганський національний аграрний університет, 2010. – 18 с.
9. Буряк А. В. Інвестиційно-інноваційне прискорення розвитку аграрних підприємств : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к.е.н. за спец. 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) / А. В. Буряк. – Дніпропетровськ : Дніпропетровський державний аграрний університет, 2010. – 23 с.
10. Пастернак-Таранушенко Г. Економічна безпека держави. Статика процесу забезпечення : [підручник] / Г. Пастернак-Таранушенко ; [За ред. Б. Кравченка]. – К. : Кондор, 2002. – 302 с.
11. Экономическая безопасность России: Общий курс : [учебник] / [Под ред. В. К. Сенчагова]. – [2-е изд.]. – М. : Дело, 2005. – 896 с.
12. Буркальцева Д. Д. Інституціональне забезпечення економічної безпеки України : [монографія] / Д. Д. Буркальцева. – К. : Знання України, 2012. – 347 с.
13. Юрків Н. Я. Економічна безпека реального сектора економіки України: стратегічні пріоритети і теоретико-методологічні засади забезпечення : [монографія] / Н. Я. Юрків. – Львів : ПАІС, 2012. – 400 с.

Анотація

У статті висвітлено важливість і місце інвестицій та інновацій в процесі зміцнення економічної безпеки реального сектору економіки. Визначено залежність економічної безпеки реального сектору національного господарства від інноваційної політики держави та суб'єктів реального сектору економіки. Окреслено вплив інноваційної інфраструктури та модернізації системи реалізації інтелектуального потенціалу реального сектору економіки на зміцнення його економічної безпеки. Обґрунтовано комплексність і важливість проблеми формування інвестиційно-інноваційного забезпечення економічної безпеки реального сектору економіки. Запропоновано концептуально новий підхід до визначення суті поняття інвестиційно-інноваційного забезпечення економічної безпеки реального сектору економіки.

Ключові слова: економічна безпека, інноваційна діяльність, інвестиційно-інноваційне забезпечення, реальний сектор економіки, інвестиційно-інноваційна політика держави.

Анотація

В статті освітлені важливість і для інвестицій і інновацій в процесі укріплення економічної безпеки реального сектора економіки. Визначено залежність економічної безпеки реального сектора національного господарства від інноваційної політики держави і суб'єктів реального сектора економіки. Визначено вплив інноваційної інфраструктури і модернізації системи реалізації інтелектуального потенціала реального сектора економіки на укріплення економічної безпеки. Обґрунтовано комплексність і важливість проблеми формування інвестиційно-інноваційного забезпечення економічної безпеки реального сектора економіки. Представлено концептуально новий підхід до визначення сутності поняття інвестиційно-інноваційного забезпечення економічної безпеки реального сектора економіки.

Ключевые слова: экономическая безопасность, инновационная деятельность, инвестиционно-инновационное обеспечение, реальный сектор экономики, инвестиционно-инновационная политика государства.

Annotation

The article highlights the importance and place of investment and innovation in the process of strengthening the economic security of the real economy. The dependence of the economic security of the real sector of the national economy of innovation policy actors and the real economy. Outlined the impact of innovation infrastructure and modernization of the intellectual capacity of the real economy to strengthen its economic security. Grounded complexity and importance of the formation of investment and innovation to ensure the economic security of the real economy. A conceptually new approach to define the essence of the concept of investment and innovation to ensure the economic security of the real economy.

Key words: economic security, innovation activities, investment and innovation support, the real economy, investment and innovation policy.

УДК 621:330.322.2:001.895

Кушнір С.О.,
аспірант кафедри фінансів і кредиту,
Запорізький національний університет

СИНЕРГЕТИЧНИЙ ЕФЕКТ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Постановка проблеми. Інноваційна діяльність підприємства – система заходів щодо використання наукового, науково-технічного та інтелектуального потенціалу з метою отримання нового чи поліпшеного продукту або послуги, нового способу їх виробництва для задоволення як індивідуального попиту, так і потреб суспільства в нововведеннях в цілому.

Інновації відіграють важливу роль в економіці: скорочують виробничі витрати; підвищують якість продукції, що випускається; збільшують можливості конкуренції; забезпечують економічне зростання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В умовах розширеного ринкового простору, множинної диверсифікації посилюються темпи оновлення, і збільшується різноманітність видів продукції і застосовуваних для їх виробництва техніки і технології. У виробництві одночасно виявляються товари, техніка і технологія на різних стадіях життєвого циклу, що належать до різних моделей та поколінь. У зв'язку з цим різко зростає мінливість технології і необхідність пристосування виробничого апарату до цих змін, що в свою чергу потребує інвестиційних ресурсів для фінансування даних процесів. Саме проблемним питанням управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємств присвячені праці провідних українських та закордонних вчених: Великого Ю. В. [1], Ганущак-Єфіменко Л. М. [2], Зеленко О. О. [3], Карачиної Н. П. [5], Краснокутської Ю. М. [6], Наталенко М. О. [3], Федулової Л. І. [4]. Але невирішеними залишаються питання інноваційно-інвестиційного розвитку машинобудівних підприємств.

Постановка завдання. Метою статті є визначення синергетичного ефекту від інноваційно-інвестиційного розвитку машинобудівних підприємств. Для досягнення мети поставимо завдання: